Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 159
van **FILIP BRUSSELMANS**
datum: 18 januari 2021

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Coronacrisis - Impact op bibliotheekgebruik

De coronacrisis heeft ontegensprekelijk ook een invloed op onder meer onze cultuurconsumptie. Digitaal televisiekijken bleek plots, tot absolute verassing van de meeste mediawatchers, opnieuw in de lift te zitten en dit gold zeker ook voor de wondere wereld van het extreem snel aangroeiende digitale cultuuraanbod.

De ontlezing van onze maatschappij is al langer een probleem en bijgevolg ben ik geïntrigeerd door de vraag of de coronacrisis ook heeft bijgedragen tot een veranderend leesgedrag bij brede lagen van de bevolking. Volgens mij zijn bibliotheekbezoek en ontleengedrag een goede indicatieve meter om dit te toetsen. Een groot aantal bibliotheken heeft trouwens op een erg creatieve en inventieve manier het hoofd geboden aan de beperkingen die hen als gevolg van de coronacrisis waren opgelegd, waarvoor niet genoeg lof kan worden betuigd.

1. Is de minister van oordeel dat er, zoals al herhaaldelijk vanuit de boekensector en door auteurs werd gestipuleerd, sprake is van een ontlezingsproces in Vlaanderen en is dit merkbaar in de gebruikerscijfers van de openbare bibliotheken in Vlaanderen? Kan de minister de gebruikers- en ontleningscijfers, per jaar, vanaf 2015 tot en met 2020 bezorgen?
2. Is er vanuit het departement van de minister al onderzocht welke impact de coronacrisis heeft gehad op de openbare bibliotheken in Vlaanderen? Zo ja, met welk resultaat? Zo niet, waarom niet?
3. Heeft de coronacrisis geleid tot een toename van het aantal bibliothecaire ontleningen in 2020? Graag wat relevant cijfermateriaal.
4. Is de minister van oordeel dat er - in het raam van de aanslepende coronacrisis - nog bijkomende initiatieven dienen te worden genomen om het uitleenverkeer van de Vlaamse openbare bibliotheken de stimuleren dan wel te ondersteunen?

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD
op vraag nr. 159 van 18 januari 2021
van **FILIP BRUSSELMANS**

---

1. Zoals ik al in mijn antwoord op uw vraag nummer 24 van 15 oktober 2020 heb vermeld, zijn de middelen voor het lokaal cultuurbeleid (bibliotheken, cultuurcentra en gemeentelijk cultuurbeleid) sinds 1 januari 2016 geïntegreerd in het Gemeentefonds en niet langer geoormerkt. Dit betekent eveneens dat we sindsdien niet meer beschikken over de statistische gegevens van alle bibliotheken. Gegevens over het aantal ontleende materialen vormen echter de enige uitzondering hierop, vermits deze cijfers noodzakelijk zijn voor het berekenen van de jaarlijkse leenrechtvergoeding, een taak die binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media wordt opgenomen. Deze vergoeding wordt steeds berekend op basis van de leendata van twee kalenderjaren geleden. De laatst uitbetaalde leenrechtvergoeding betreft het kalenderjaar 2020 en gebeurde op basis van de leendata van het kalenderjaar 2018. Hieronder vindt u een overzicht van de leendata (inclusief de verlengingen) van 2015 tot en met 2019. Mijn administratie beschikt momenteel nog niet over de leendata van 2020.

	aantal uitleningen
2015	52.178.909
2016	51.971.966
2017	50.774.376
2018	50.985.429
2019	49.978.672

In 2015 beschikten de openbare bibliotheken samen over 1.450.266 gebruikers.

2. Mijn administratie heeft de voorbije maanden de situatie van de openbare bibliotheken van nabij opgevolgd. Ze heeft ook informatie uitgewisseld met de andere Europese landen die betrokken zijn in het NAPLE–netwerk (National Authorities on Public Libraries in Europa). Op basis hiervan heeft mijn administratie input aangeleverd aan de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie (VVBAD) voor de opmaak van de sectorgids in het kader van de exitstrategie voor de informatiesector.

   De VVBAD heeft de informatiesector (waaronder ook de bibliotheken) al tweemaal bevraagd, namelijk op 12 mei 2020 en op 15 december 2020. Meer detailinfo vindt u op de website van de VVBAD. Daarenboven plannen de Universiteit Antwerpen, OP/TIL, cult! en Local Market Research Bvba (LMR) in 2021 een tweedelig grootschalig publieksonderzoek van de Vlaamse bibliotheken. Dit onderzoek bestaat uit twee luiken: een uitgebreide grootschalige bezoekersbevraging (najaar 2021) en een lokaal impactonderzoek over Corona (mei 2021). Voor bijkomende informatie verwijs ik u naar de website www.bib21.be.
   In volle coronatijd gaan mijn prioriteiten uit naar het effectief ondersteunen van de cultuursector. Zo ondersteunde de Vlaamse Regering onder andere de lokale besturen

met 87,3 miljoen euro om hen te helpen om de sectoren cultuur, jeugd en sport te ondersteunen tijdens deze coronacrisis.

3. Deze informatie is momenteel nog niet beschikbaar (zie vraag 1).

4. Ik ga ervan uit dat het e-boekenplatform dat op 17 september 2020 door mezelf mee werd gelanceerd, een positieve impact heeft op de deelnemende bibliotheken. Daarenboven heeft de coronacrisis bijkomende gemeenten aangespoord om een digitaal aanbod aan hun burgers aan te bieden.